

ORĘDOWNIK ŚMIGIELSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem świąt. —
Przedpłata miesięczna z przyniesieniem 650.— mk.
W agencjach miesięcznie 600 mk. Numer pojedynczy 30
mk. niedzielny 50 mk. Telefon nr. 65 Skrzynka poczt. 13.

**DZIENNIK BEZPARTYJNY
dla WSZYSTKICH STANÓW**

Cena ogłosz.: za 1-lin. wiersz pięty 100 mk., w części
urzędowej lub reklamowej 200 mk. Adm. i Red.
Śmigiel-Wielkopolska. Pocz. kont. czek. A. Klóskowski
w Poznaniu nr. 200368.

CZEŚĆ URZĘDOWA.

Likwidacja wyszynków.

Na mocy rozporządzeń Województa w Poznaniu w przedmiocie wykonania ustawy o ograniczeniach w sprzedaży i spożycia napojów alkoholowych z dnia 23 kwietnia 1920 r. Dz. Ust. z r. 1922 Nr. 35 poz. 299, odbyły się posiedzenie w dniu 14 listopada oraz 4 grudnia r. b. Powiatowej Komisji dla Walki z Alkoholizmem przy Starostwie Śmigielskim, która na odbytych posiedzeniach uchwaliła zlikwidowanie i pozostawienie z dniem 1. stycznia 1923 r. następujących miejsc:

a) pozostawienie:

1. miejsce wyszynku w Śmiglu Rynek 10 (Musiałowski Stanisław)
2. miejsce wyszynku w Śmiglu ulica Ogrodowa 29 (Rissmana Oskar)
3. miejsce wyszynku w Śmiglu ulica św. Wita 21 (Nowak Jan)
4. miejsce wyszynku w Wielichowie (Fórmanowicz Leon)
5. miejsce wyszynku w Wolkowie (Namysł Marsin)
6. miejsce wyszynku w Wilkowie-Polskiem (Owsianny Roman)
7. miejsce wyszynku w Lipnie-Nowym (Kowalewicz)
8. miejsce wyszynku w Bojanowie-Starem (Stępczak Ignacy)
9. miejsce sprzedaży (detalicznej) w Śmiglu, Rynek 29 (Witaszek Stanisław)
10. miejsce sprzedaży (detalicznej) w Katuszu (Dymke Henryk)
11. miejsce sprzedaży (detalicznej) w Gradowicach (Schmidt Wawrzyn)
12. miejsce sprzedaży (detalicznej) w Siekowie (Krajewski Stanisław)
13. miejsce sprzedaży (detalicznej) w Zęlcinie (Pluskota Antoni)
14. miejsce sprzedaży (detalicznej) w Splawiu (Białas Teodor)
15. miejsce sprzedaży (detalicznej) w Czaczu (Giera Piotr)
16. miejsce sprzedaży (detalicznej) w Popowie-Starem (Jamroszczyk)

b) zlikwidowanie:

1. miejsce wyszynku i sprzedaży w Śmiglu, Rynek 29 (Matzel Emma) właściciel
2. miejsce wyszynku i sprzedaży w Śmiglu Jagiellońska 3 (Olęderezyk Teodor)
3. miejsce wyszynku i sprzedaży w Śmiglu ulica Kilińskiego 64 (Kalms Adolf)
4. miejsce wyszynku i sprzedaży w Śmiglu ulica Jagiellońska 6 (Kujawa Józef)
5. miejsce wyszynku i sprzedaży w Śmiglu ulica Kilińskiego 42 (Turkiewicz Antoni)

6. miejsce wyszynku i sprzedaży w Śmiglu ulica Sienkiewicza 12 (Szulz Albert)
7. miejsce wyszynku i sprzedaży w Śmiglu ulica Mickiewicza 21 (Kunze Ksawery)
8. miejsce wyszynku i sprzedaży w Śmiglu ulica Sienkiewicza 16 (Fechner Wilhelm)
9. miejsce wyszynku i sprzedaży w Śmiglu ulica Jagiellońska 2 (Kuppi Gottfried)
10. miejsce wyszynku w Śmiglu ul. Mickiewicza 29 (Büchner Leonhard)
11. miejsce wyszynku i sprzedaży w Wielichowie (Paetzold Berthold)
12. miejsce wyszynku i sprzedaży w Wielichowie (Dosmar Rozalja)
13. miejsce wyszynku i sprzedaży w Wielichowie (Michalak Franciszek)
14. miejsce wyszynku i sprzedaży w Wielichowie (Śledź Franciszek)
15. miejsce wyszynku i sprzedaży w Wielichowie (Ehrenfeld)
16. miejsce wyszynku i sprzedaży w Wielichowie (Matyszczyk Stanisław)
17. miejsce wyszynku i sprzedaży w Kamieńcu (Szubert Leopold)
18. miejsce wyszynku i sprzedaży w Jaskółkach (Kęszycki)
19. miejsce wyszynku i sprzedaży w Parzęczewie (Potworowski hr.)
20. miejsce wyszynku i sprzedaży w Puszczykowie (Wittke Karol)
21. miejsce wyszynku i sprzedaży w Wielkich Łękach (Kęszycki)
22. miejsce wyszynku i sprzedaży w Katuszu (Seidel Ernst)
23. miejsce wyszynku i sprzedaży w Brońsku (Kozlik Jan)
24. miejsce wyszynku i sprzedaży w Barchlinie (Marach Jan)
25. miejsce wyszynku i sprzedaży w Morownicy (Fengler Leon)
26. miejsce wyszynku i sprzedaży w Boguszynie (Włodarczyk Bronisław)
27. miejsce wyszynku i sprzedaży w Dłużynie (Stawiński Kazimierz)
28. miejsce wyszynku i sprzedaży w Biskupicach (Śleboda Kazimierz)
29. miejsce wyszynku i sprzedaży w Antoniewie Nowa Wieś (Mikołajczak Jan)
30. miejsce wyszynku i sprzedaży w Błotkowie (Leśny Rafael)
31. miejsce wyszynku i sprzedaży w Przysiecu Starej (Sadowicz Jan)

32. miejsce wyszynku i sprzedaży w Radomicku (Stępczak Szczepan)
33. miejsce wyszynku i sprzedaży w Nietążkowie (Scheffer)
34. miejsce wyszynku i sprzedaży w Sierpowie, (Schwarz Dorota)
35. miejsce wyszynku i sprzedaży w Robaczynie (Schwarz Adolf)
36. miejsce wyszynku i sprzedaży w Wonieściu (Helmchen Wilhelm)
37. miejsce wyszynku i sprzedaży w Popowie Wen. (Kirste Karol)
38. miejsce wyszynku i sprzedaży w Górcie-Duchownej (Jagodziński Wojciech)
39. miejsce wyszynku i sprzedaży w Bruszczewie (Płócieniak Franciszek)
40. miejsce wyszynku i sprzedaży w Dębsku, (Braun Ignacy)
41. miejsce wyszynku i sprzedaży w Gradowicach (Bartkowiak Józef)
42. miejsce wyszynku i sprzedaży w Kluczewie (Floryszczak Jan)
43. miejsce wyszynku i sprzedaży w Łubnicy (Hoffmann Julian)
44. miejsce wyszynku i sprzedaży w Prochach (Kochowicz Feliks)
45. miejsce wyszynku i sprzedaży w Pruszkowie (Jaensch Paweł)
46. miejsce wyszynku i sprzedaży w Siekótku (Brychey Józef)
47. miejsce wyszynku i sprzedaży w Trzcinicy (Bran Józef)
48. miejsce wyszynku i sprzedaży w Reńsku (Dymke Albert)
49. miejsce wyszynku i sprzedaży w Reńsku (Szulz Wilhelm)
50. miejsce wyszynku i sprzedaży w Poświętnie (Stelmaszyk Ignacy)
51. miejsce wyszynku i sprzedaży w Zieminie (Żurawska Magdalena)
52. miejsce wyszynku i sprzedaży w Śmiglu ul. Wodna (Cieśla Józef)
53. miejsce wyszynku i sprzedaży w Śniatach (Zalisz Władysław)
54. miejsce wyszynku i sprzedaży w Olszewie (Langner Wilhelm)
55. miejsce wyszynku i sprzedaży w Radomicku (Zgainski Antoni)
56. miejsce wyszynku i sprzedaży w Bronikowie (Grochowy Jan)

Śmigiel, dnia 7. grudnia 1922 r.

Przewodniczący. Kopezyński, Starosta.

Wyjazd górników i robotników do Francji.

Niniejszem podajemy do publicznej wiadomości, że wyjazd górników i robotników do Francji nastąpi dnia 18. bm. z St. Bojanowa do Poznania.

Warunki przyjęcia podzielono na 4 kategorie

I. Górniczy, którzy pracowali conajmniej 8 lat w kopalni pod ziemią, z tego przynajmniej 4 lata przed węglami, jako rębacz (Hauer) w wieku od lat 25—45-ciu i nie są zdrowi mogą być w wieku do 50 lat.

II. Górniczy, którzy pracowali conajmniej 3 lata w kopalni węgla pod ziemią z tego przynajmniej 1 rok przed węglami, jako pomocniczy rębacz (Lehrhauer) w wieku od 19—45-ciu lat.

III. Robotnicy, którzy pracowali w kopalni węgla pod ziemią conajmniej jeden rok do lat 35-ciu (Schlepper).

IV. Robotnicy, którzy jeszcze nigdy w kopalni węgla nie pracowali a chcieliby w takowej pracować do lat 30.

Robotników poniżej lat 20 nie przymuje się. Zapisy na wyjazd załatwia codziennie Państw. Urząd Pośredn. Pracy w Śmiglu (Strzelnica). Wszyscy zapisani zgłoszą się z potrzebnymi papierami dnia 16 bm. od godz. 10—12 przed południem.

Śmigiel, dnia 5. grudnia 1922.

Państw. Urząd Pośredn. Pracy
Hęćka. Kierownik Urzędu.

Ogłosić!

Starosta, Kopezyński.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA.

Niewyjaśniona sytuacja.

Warszawa, 9. grudnia.

Wbrew wszelkim przewidywaniom i piątek nie przyniósł żadnego rezultatu co do rokowań w sprawie kandydatury na Prezydenta. Przez cały dzień trwały narady poszczególnych klubów. Punkt ciężkości leżał w P. S. L. Około południa pojawiły się pogłoski, że wbrew zapowiedziom, jakoby P. S. L. nie zamierzało wysuwać swego kandydata — p. Witos chce ubiegać się o godność Prezydenta. Ten ostatni w rozmowach z lewicą i ugrupowaniami narodowymi oświadczył, że nie zgadza się na żadną z wysuwanych kandydatur przez blok narodowy. Wyrażono pogląd, że Witos chce postawić ugrupowania polskie w takim

położeniu, aby były zmuszone zgodzić się na jego kandydaturę.

Pod wieczór zebrały się na narady cztery stronnictwa, a mianowicie: P. P. S., P. S. L., N. P. R. i Wyzwolenie; w naradach brali udział posłowie: Barlicki i Moraczewski, Thugutt i Woźniaki, Chądzyński i Banaszak, oraz Kiernik, Biały i Erdmann. Rozpatrywano 9 ewentualnych kandydatur na Prezydenta, a mianowicie: Jana Kochanowskiego, b. rektora uniwersytetu warszawskiego, Stanisława Wojciechowskiego, b. ministra spraw wewn. w gabinecie p. Paderewskiego, Gabriela Narutowicza, min. spraw zagr., obecnego premiera Juliana Nowaka, Marszałka Wojciecha Trampezyńskiego, hr. Maurycego Zamoyskiego, naszego posła w Paryżu, gen. Sikorskiego, obecnego szefa sztabu, Kazimierza Morawskiego, prezesa Akademii Umiejętności i Antoniego Ponikow-

skiego, b. premiera. Odrazu odrzucono kandydatury Trampezyńskiego i Zamoyskiego; przyjęto do wiadomości oświadczenie gen. Sikorskiego, że kandydaturę odrzuca.

Po dyskusji uznano za niemożliwe do uwzględnienia kandydatury pp.: Kochanowskiego, Morawskiego, Nowaka i Ponikowskiego. Co do Narutowicza, to przeciwko niemu oświadczyli się przedstawiciele P. S. L., natomiast przeciwko Wojciechowskiemu wypowiedziało się Wyzwolenie. W sprawie tego ostatniego jeszcze w południe rozeszły się wersje, że zrzekł się swej kandydatury. W ten sposób centrolew nie ustalił żadnej kandydatury. Dziś rano o 10 dalsze narady.

Na dzisiejszym posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego mniejszości narodowe zamierzają w pierwszym głosowaniu oddać swe kartki, jako demonstrację

na p. Jana Beaudouin de Couternay; w takim samym celu mają oddać swe głosy za pierwszym razem socjaliści, wysuwając Daszyńskiego.

Około godz. 10 wieczorem skończyła swe obrady N. P. R. Postanowiono zwrócić się do wszystkich stronnictw polskich z propozycją odbycia wspólnej konferencji, celem ustalenia kandydatury republikańskiej oraz demokracji, który potrafiłby skupić na sobie większość głosów polskich. Ugrupowania narodowe odniosły się do tej propozycji życzliwie; Wyzwolenie nie dało żadnej odpowiedzi; socjaliści i ludowcy byli nieobecni w Sejmie, wobec czego projektowana konferencja nie doszła do skutku.

Pogrzeb śp. wojewody Rymera

Katowice, 7. grudnia.

Nader uroczysty był dzień pogrzebu pierwszego wojewody śląskiego. Mimo niesprzyjającej pogody około 20 tysięcy ludzi wzięło udział w pogrzebie. Większość stanowiły liczne delegacje robotników z całego Województwa, a nawet i ze Śląska Opolskiego. Pogrzeb zamienił się w imponującą manifestację dla pamięci tego przedstawiciela robotników śląskich, który choć sam był robotnikiem z urodzenia i z zawodu, doszedł dzięki swoim zdolnościom samouka i ogólnie uznawanej pracy i ofiarności do najwyższego urzędu w Województwie. Rząd Polski dla zadokumentowania, iż dzięki robotnikom Śląsk odzyskany został dla Macierzy, zamianował pierwszym Wojewodą Śląskim robotnika.

Ś. p. Rymer jako przedstawiciel partji N. P. R. miał wprawdzie przeciwników politycznych, lecz wrogów osobistych nie miał żadnych. Dobra jego wola, wyteżona praca i wysokie przymioty osobiste były powszechnie szanowane i cenione. Tem się też tłumaczy liczny udział uczestników pogrzebu z wszystkich obozów politycznych, nie pomijając i niemieckich, bo i Niemcy, tak senatorowie jak i posłowie przybyli wszyscy na pogrzeb. Przybyli też niemieccy członkowie katowickiej Rady Miejskiej, przedstawiciele wielkiego przemysłu, handlu, kupiectwa oraz niemieckich organizacji robotniczych.

W pochodzie niesiono około 100 sztandarów związkowych a 5 orkiestr wojskowych i górniczych przygrywało marsze żałobne. W pochodzie szły deputacje wszystkich organizacji robotniczych społecznych.

Uroczystości pogrzebowe rozpoczęły się nabożeństwem w kościele Panny Marii o godz. 10 rano, odprawionem przez ks. proboszcza Kubinę. Przybyli nań przedstawiciele Rządu, Województwa, Sejmu śląskiego władz wojskowych i instytucji społecznych.

O godz. 2 i pół odbyła się ekspozycja zwłok z domu żałoby. Przed domem nad trumą przemawiali: imieniem Rządu minister Darowski, imieniem armji gen. Szepietki, który przybył z Krakowa, imieniem Sejmu Śląskiego Marszałek Wolny, który jako osobisty przyjaciel zmarłego podkreślił jego zasługi około wyzwolenia Śląska. Dalej b. wicemin. dr. Wachowiak żegnał zmarłego imieniem Sejmu Warszawskiego i Klubu N. P. R., a poseł Piecha imieniem robotników śląskich.

Następnie orszak żałobny ruszył głównymi ulicami miasta do kościoła Panny Marii, gdzie ks. proboszcz Kubina wygłosił odpowiednią egzortę, a ks. delegat biskupi Kapica odprawił egzekwie.

Wśród zupełnego już mroku orszak udał się na ementarz, gdzie przy blasku pochodni złożono zwłoki do grobu po przemówieniu wicewojewody Żurawskiego. W pogrzebie wzięli udział ze strony Rządu prócz. min. p. Darowskiego wicemin. spraw wewnętrz. p. Lenc, wojewodowie poznański p. Celichowski, krakowski p. Gałęcki i kielecki p. Pękosiński. Z przedstawicieli międzynarodowych obecni byli prezydent Komisji Mieszanej p. Calonder, prezydent Trybunału Rozjemczego prof. Kaeckenbeck, konsul francuski Mangerd, konsul niemiecki Franke, polscy i niemieccy członkowie Komisji Mieszanej i Trybunału Rozjemczego, generalny konsul polski w Bytomiu p. dr. Szczepański, kierownik urzędu mniejszości p. Tokarz i inni.

Do wdowy, urzędu wojewódzkiego, Zjednoczenia Zawodowego Polskiego i do N. P. R., nadeszły liczne telegramy kondolencyjne z całej Polski i z zagranicy.

Handel polsko-gdański.

Stowarzyszenie Kupców Polskich zwróciło się w sprawie handlu polsko-gdańskiego do władz z memorjałem, którego główne ustępy podajemy:

Od roku zawarta umowa polsko-gdańska, przyjmująca za zasadę równouprawnienie w Wolnym Mieście obywateli i interesów polskich z gdańskimi, nie jest do dziś dnia wprowadzona w życie. Polaków i przedsiębiorstwa polskie traktuje Gdańsk, jako cudzoziemskie, w myśl byłej ustawy pruskiej.

Senat Gdańska niedopuszczając firm polskich do Gdańska, faworyzuje niemieckie przedsiębiorstwa, by zdać polski handel morski na łaskę kupiectwa gdańskiego, i uważa handel przez Gdańsk wogóle za przywilej gdańszczan. Kupiectwo gdańskie ignorując zupełnie interes polski, nie stara się o zmniejszenie kosztów handlowych przy imporcie i eksporcie w założeniu, że je bądź polscy konsumenci, bądź producenci pokryć muszą. W porcie gdańskim, zupełnie zależnym od handlu polskiego, dającego po-

teżny bodziec do rozwoju portu i jego ciężenia na cały obszar Rzeczypospolitej, wytworzył się ten stan, że lokalne interesy niemieckich firm gdańskich dyktują warunki całokształtowi polskiej polityki gospodarczej wogóle, a polskiemu importowi i eksportowi w szczególności. Na organizmie gospodarczym Polski wyrasta w ten sposób pasożyt, który żąda by jego interesom podporządkował się cały polski handel zamorski. To też nie należy się dziwić, że kupiec polski zaczyna korzystać z innych portów zagranicznych, które są i tańsze niż Gdańsk, i posiadają znacznie lepsze połączenia okrętowe i dogodniejsze warunki wyładowania i załadowania.

Podobny stan rzeczy jest groźny dla najżywniejszych interesów polskiego handlu. Uważając, że Gdańsk winien służyć interesom gospodarczym Polski i musi stać się portem, w którym Polacy są równouprawnieni, a nie prześladowanymi i drugorzędymi obywatelami na prawach wyjątkowych, Stowarzyszenie Kupców Polskich zwróciło się z prośbą o interwencję w tym kierunku, aby obronić stanowisko handlu polskiego w Gdańsku, wprowadzić w życie podpisaną umowę z dnia 24 października 1921 roku, gwarantującą Polakom równouprawnienie w Wolnym Mieście Gdańsku, przywileje w porcie.

Polska przynigdy nie zginie,
Póki chęć do pracy nie minie,
Nie żebrząc, — pracować chcę inwalidzi...
Bo życie próżniacze im się brzydzi,
Kupujcie więc nalepki
Na Inwalidzki Dom Pracy!

Odruch narodowy społeczeństwa polskiego.

„Swoją do Swego“, „Polska w niebezpieczeństwie!“, „Żądamy jako głowy naszego rządu człowieka myślącego po polsku, Katolika! „Precz z zdrajcami i szpiegami.“

Oto hasła które zagrzmiały z milionowych piersi w tych dniach w całej Polsce.

Wobec powyższych stajemy jako Polacy, bez względu na przynależność partyjną, do obrony, bo wszystkim, bez różnicy, zagraża dziś opanowanie Ojczyzny naszej, ziemi naszej, okupionej krwią naszą, przez bezwzględne żydostwo!

Żydzi całą parą, pod firmą bloku mniejszości, zdążają do rozbitcia w Polsce wszelkiego ładu i porządku, aby przez anarchję opanować i nas, jak im się to już udało w Rosji uczynić.

Strasliwa drożyna zagląda nam w oczy, przyszłość nasza jest niepewna, możemy zginąć łatwo przez zabieg hytrygo wroga — jeżeli wszyscy, którzy noszą imię Polaka nie staną w szeregach zwartych.

Z przykrego położenia wyrwać może nas tylko mądry narodowy rząd i uświadomienie szerokich warstw społeczeństwa.

Apel powyższy i hasło nie przeszły bez echa w naszej dzielnicy, a tembardziej w Śmiglu.

W ubiegłą niedzielę urządzono w Kościanie na tem miejscu manifestację narodową, która wypadła bardzo okazale. Tłumomni pochodowi na czele którego niesiono transparenty z napisami precz z żydami itp. nikt nie przeszkadzał z tej tylko przyczyny, że Kościan pod względem patriotyzmu doszedł do zenitu.

Garstka mieszkalców m. Śmigla idąc za wzorem i popędem patriotycznego Kościana urządziła we wtorek, dnia 6 bm. jako w przeddzień mającego odbyć się jarmarku, na którym rynek cały zalewany jest żydowskimi towarami z Kongresówki, odruchową manifestację narodową, w której wzięli udział najpoważniejsi nasi obywatele.

Manifestacji powyższej przeszkodziła tutejsza policja wydzierając z rąk niosącego transparent „precz z zdrajcami“, obawiając się w mieście naszym rozruchów.

Serum przeciw cukrzycy.

Cukrzyca, zwana naukowo diabetes, jest jedną z najstraszniejszych chorób nieuleczalnych. Zaniedbana w początkach, staje się dla pacjenta bardzo groźna i rujnuje go doszczętnie w krótkim czasie. Djeta i tryb życia przepisywane przez lekarzy dla usunięcia terminu śmierci, są żmudne i przykre, że pacjent popada w stan ciągłego zniechęcenia. Najmniejsza komplikacja, przystąpienie innej choroby, mała ranka jest przyczyną katastrofy.

Świat więc lekarski z wielkim zajęciem powita wiadomość o odkryciu serum przeciw tej zdradliwej chorobie, jakkolwiek większość lekarzy zachowa pewnie wielką dozę wątpliwości. Tyle już słyszano o środkach przeciw tuberkułom, rakowi etc., a przecie wiara tych, którzy w tych odkryciach pokładali nadzieje spełzła na niczem.

Nowe rzekomo lekarstwo przeciw cukrzycy odkrył młody kanadyjski lekarz dr. F. B. Banting, asystent uniwersytetu w Toronto i nazwał je „Insuliną“. Opierając się na znanym fakcie, że psy, którym wycięto trzustkę (gruczoły brzusne), popadają w cukrzycę, mniemał, że wydzielinę owych gruczołów zapobiegając tej chorobie. Sporządził więc substancję, ową „insulinę“ wydobytą z trzustki wółu, świni

lub owcy i zastrzykał ją swoim pacjentom chorym na cukrzycę. Wyniki były pomyślne, bo pacjenci czuli się lepiej i stan ich nie tylko się nie pogarszał, ale prowadził do rekonwalescencji.

Lekarstwo nie jest jeszcze udoskonalone. Jego wydobycie i zestawienie wymaga nadzwyczajnej zręczności i staranności, a zastosowane może być tylko pod czujnym okiem doświadczonego lekarza. Zresztą jak dotychczas nie jest ono oddane do użytku publicznego. Wynalazca chce je pierwotnie opatentować. Nowość na polu tego rodzaju wynalazków, bo wielcy dobroczyńcy ludzkości jak Pasteur i Mieczników bez żadnych ograniczeń ofiarowali swe odkrycie ludzkości.

KRONIKA.

KALENDARZYK

Dziś: N. P. M. Loreł.

Jutro: Damazego

Wschód słońca 7,39, zachód 15,45.

Długość dnia 9,09. Ubyło 9,01.

Nieszczęśliwe miasto pod względem komunikacji. Do najnieszczęśliwszych miast w całej Polsce pod względem komunikacji kolejowej należy powiatowe miasto Śmigiel. Pasażerzy przebywający podróż z Śmigla do Poznania lub na odwrót narażeni są na istne tortury. Przed rokiem na liczne utyskiwania pasażerów pisaliśmy pod adresem dyrekcji kolejki powiatowej z zapytaniem: „czy tabakiera dla nosa, czy nos dla tabakiery?“. Po roku niedomagań nie poprawiło się nic na lepsze. Obecne stosunki, jakie panują na kolejce są wprost oplakane, wołające o interwencję do p. starosty, jako naczelnika powiatu, aby wglądął w tę sprawę i po zbadaniu rzeczy, zechciał winnych pociągnąć do surowej odpowiedzialności.

Zażalenia są treści następującej: Pociąg wieczorny, który z Poznania przychodzi o godz. 18-tej do Śmigla kolejka przychodzi o 19-30. Pasażerowie siedzą w nieopalanym i źle oświetlonym wozach 1 1/2 godziny dzwoniąc zębami ze zima. Dzisiaj znowu pomimo, że pociąg z Poznania nadszedł do St. Bojanowa o godz. 9-30, do Śmigla kolejka przyjechała o 11-10.

Oplakane te stosunki muszą być bezwarunkowo usunięte jak najprędzej, aby publiczność nie sądziła na przyszłość i nie narzekała, że to jest „polska gospodarka“, gdyż kierownictwo kolejki spoczywa nie w polskich rękach.

Hej — Gwiazdka przed progien, trzeba będzie pomyśleć o ozdobach na choinkę! Idziecie i spojrzciecie jak ślicznie wygląda choinka w oknie wystawnym firmy „Carmen“ — przystrojona ozdobami wykonanymi przez drużny Tow. Promień. Są tam misternie tworzone koszyki i lampki — są wachlarze — girlandy ozdobne — pomysłowo wykonane wieszadła ze słomy i kłosów złotych i kolorowej bibuły — są słońca — księżycy i gwiazdy i nareszcie ze skorupki i papieru wykonane pajace — pierotki aniółki i cały szmer artystycznie malowanych główek. Z przyjemnością można stwierdzić, że drużny dużo posiadają ładnych pomysłów i dużo zmysłu estetycznego a przede wszystkim cierpliwości i wierzają, że praca ich można przysporzy sporo grosza na oświetlenie dla Towarzystwa. Kupujcie wшыsey ozdoby na choinkę w firmie „Carmen“ Rynek.

O podwyżkę pensji inwalidzkich. Z ramienia zarządu wojewódzkiego związku inwalidów wojennych wyjeżdża do Warszawy delegacja celem przedstawienia czynnikom miarodajnym katastrofalnego położenia inwalidów, wdów i sierót. Delegaci żądają podwyższenia zaliczek inwalidzkich.

Odebranie 126 koncesji wyszynków. W powiecie rawickim otrzymało 126 właścicieli wyszynków zawiadomienie o odebraniu koncesji. Na cały powiat rawicki pozostawiono tylko 20 wyszynków.

Pożyczka złota podrożała. Według rozporządzenia Min. Skarbu z d. 4. b. m. 8 proc. pożyczka złota kosztuje: Obligacje 10,00 mkp. i 10 zł. p. — 30,000 mkp., obligacje wartości 50,000 mkp. i 50 zł. p. — 150,000 mkp. Ceny powyższe odnoszą się do sprzedaży i wpisów, poczynionych od dn. 4. b. m.

Ograbienie zwłok artysty. Policja lwowska prowadzi śledztwo celem odszukania platynowej szczeki, którą niewiadomy sprawca skradł gdy ś. p. Lelewicz leżał na katafalku. Być może, że ktoś ze służby szpitalnej złakomił się na miliony i ograbił ohydnie zwłoki artysty.

Burze i śnieżyce. Przez całą Europę Środkową przeszły w ostatniej dobie bardzo gwałtowne burze i zamieci śnieżne. Na przetrzeni Amsterdam—Paryż na Zachodzie do Katowic i Bytomia na Wschodzie, dalej od Wiednia na Południu do Oldenburga na Północy sieci telefoniczne i telegraficzne ucierpiały bardzo znacznie wskutek tych zamieci. Ruch komunikacyjny doznał większych przeszkód.

Telegramy.

Nasze traktaty handlowe.

Warszawa, 7. 12. Wczoraj austriackie Zgromadzenie Narodowe ratyfikowało bez dyskusji układ handlowy polsko-austriacki.

Warszawa, 7. 12. Rokowania polsko-japońskie są ukończone. Podpisanie traktatu nastąpi dzisiaj o godz. 2 popoł. Ze strony polskiej układ podpisze min. Narutowicz i min. Strassburger, ze strony japońskiej poseł Kawakami.

Warszawa, 7. 12. Spodziewany jest przyjazd delegacji węgierskiej do Warszawy, celem opracowania traktatu handlowego polsko-węgierskiego. Min. Przemysłu i Handlu opracowuje projekt traktatu handlowego polsko-hiszpańskiego.

Marzenia o buławie marszałkowskiej.

Warszawa, 8. 12. (A. W.) „Express Poranny“ pisze: W kołach sejmowych omawiana jest żywo sprawa stanowiska, jakie zajmie p. Naczelnik Państwa, Józef Piłsudski po przekazaniu władzy swojemu następcy. Powszechnie przypuszczają, że Józef Piłsudski pozostanie w czynnej armji jako pierwszy marszałek i obejmie stanowisko generalnego inspektora armji a prawdopodobnie obejmie również poważne stanowisko w tzw. małej Radzie wojennej.

„ZGODA” Spółdzielnia Spożywców
w Śmiglu oddaje swym członkom
od 11. 12. 22. do 23. 12. 22.

cukier
po niższej cenie.

Takowy można odebrać w Centrali w Śmiglu za okazaniem się czerwoną legitymacją.

Zarząd.

Doberman sukamłoda

jest na sprzedaż.

Wiadomość w Administracji Ored. Śmigieckiego.

Kupuję **RYBY** wszelkiego gatunku

— ewentl. z własną siecią. —

P. Tschonert,

Poznański Dom Delikatesów,
Poznań, ul. Gwarna 18. Tel. 2682 — 2601.

**Wydziórżawienie
polowania**

na obszarze gminy **Bruszcze**
obejmującym około 1900 mórg

odbędzie się

w czwartek, dnia 14. grudnia

w gościńcu p. **Plócińskiego**
o godz. 4 popołudniu

Warunki dzierżawy wyłożone są w urzędzie gminnym.

Zarząd gminy.

PAPIER pakowy po 850 mk.
zakilo sprzedaje hurtownie i detalicznie

Drukarnia Klóskowskiego w Śmiglu.

Broszurka napisana

przez p. **MICHAŁA SZUDZIŃSKIEGO**

pod tytułem:

HANDEK

BYDŁEM

Cena 100,— mk.

Do nabycia w administracji „Dziennika Handlu Bydłem” w Poznaniu, ulica Mazowiecka 6 (Sołacz).

TRAN na szorę
OLIWĘ do machin
OLIWĘ do wirówek
SMARY na osie
POKOST praw. Inianę

poleca

M. Stachowiak.

Drzewo opałowe

poleca

I. Kaminiarz

Interes zbożowy w St. Bojanowie.

Kosiarki, Żniwiarki, Grabie konne,
Drylowniki, Młócznie, Maneże na
życzenie do dostawy.

Przyjmuje wszelkie

reperacje

maszyn i narzędzi rolniczych także garniturów
parowych, Centryfug wszelkich systemów.

Polecam się jaknajlepszą i tanią obsługą

Z. Bialecki

Największy warsztat reperacji maszyn roln.

Śmigiel, nowy Rynek nr. 12.

Nadzwyczajne Walne Zebranie

Tow. Akc. „Agrad” w Grodzisku

odbędzie się

w poniedziałek, d. 18 grudnia br. o godz. 2 popoł.,
w Grodzisku w lokalu p. Zarosza.

Porządek obrad:

1. Podwyższenie kapitału akcyjnego i odnośna zmiana brzmienia § 3 ustawy Towarzystwa.
2. Wolne głosy bez uchwał.

Akcyonariusze, chcący brać udział w Walnym Zebraniu, winni godzinę przed zebraniem przedłożyć akcje, lub kwit na zdeponowane u Banku akcje.

Zarząd: **W. Kaczmarek.**

**Gdzie można nabyć
meble wyściełane**

Kanapy — Leżanki
kompletne garnitury
meble klubowe
materace nakładane

ma zawsze na składzie

Fa. STANISŁAW REX.

ATELIER dla sztucznych zębów

z kauczuku i z metalu
Korony, Mostki i Plombowania

Specjalność:

WYRYWANIE ZĘBÓW
— prawie bez bólu. —

Paweł Ciociński

przy kościele katolickim.

Podaję do wiadomości, że jako zastępca
proc. przy Sądzie pow. w Śmiglu

spisuję wszelkie kontrakty kupna
— sprzedaży, zaatwiam sprawy

— hipoteczne i t. p. —

Ig. Ziegler, zastępca proc.

ŚMIGIEL, ul. Kilińskiego 2.
TELEFON nr. 74.

**Drukarnia
Klóskowskiego**

w Śmiglu

przyjmuje i wykonuje

wszelkie roboty

w zakres drukarstwa

Akademja kroju i szycia w Hołdanie
przy Alejach Kościuszki Nr. 41.

Teoretycznie i praktycznie może się każdy
łatwo i w krótkim czasie wyuczyć
wszelkich zarysów kroju garderoby
damskiej, dziecięcej i bielizny.

Nowe kursa rozpoczynamy co 14-cie dni.

Oprócz tego wykonujemy na zamówienie
wszelkie kroje na płaszcze, kostjomy,
suknie i bielizne
z żarnami według miary lub wielkości.

Oszczędności
przyjmuje i płaci

10%

Spar- i Darlehnskasse

Śmigiel Spółka zapisana
z nieogr. odpow.

Pozwalam szanownej Publiczności donieść,
że już od kilka miesięcy jako

zastępca procesowy

przy Sądzie pow. w Śmiglu

zafatwiam wszelkiego rodzaju kontrakty
kupna — sprzedaży, przepisania również
sprawy hipoteczne.

Alojzy Rung, zastępca proc.

Śmigiel, Rynek nr. 28

Telefon nr. 28

(dawn. biuro adwokata Dr. Płocha).

Na miesiąc grudzień

nadejdzie większa ilość

p-a węgla górnośląskiego

na które zamówienia II tylko w partjach
wagonowych przyjmuje

bliższe warunki
udziela **A. Schulz, Osieczna.**

Ogłoszenia

w Oredowniku Śmigieckim
dają doskonały rezultat.

Biuro w

Świeczki na choinki

Świeczki candelabrowe

kolorowe Świąteczniki

— Lamette na choinki

poleca

Drogerja Poznańska

St. Kotecki, Śmigiel.

Świeczki na choinki

Pierniki — Czekolady

— i Perfumy —

poleca na Gwiazdkę

Perfumerja

— Ed. Przybyłowicz —

Róg Nowego Rynku.

WĘGORZE

wędzone

SIELAWKI

poleca

M. Stachowiak.